

1e Tussenrapportage

Platform Sport,
Bewegen en Onderwijs

1 april 2010

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding	5
Deelprojecten Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs	6
Masterplan Bewegen en Sport in het mbo - MBO Raad	
Sportaanbod voor het Onderwijs - NOC*NSF	
Effectiviteit Interventies - NISB / het Mulier Instituut / TNO Kwaliteit van Leven	
Bevordering Lokale Netwerkvorming - VSG	
VMBO in beweging - NISB	
Monitoring en evaluatie / Brede Analyse	13
Monitoring en evaluatie van de inhoud en resultaten van de deelprojecten	
Monitoring	
Evaluatie van de deelprojecten	
Brede Analyse	
Werkwijze van het platform	15
Overleg	
Werkgroepen	
Communicatie	17
Externe en interne communicatie	
Externe communicatie	
Interne communicatie	
Communicatie met de ministeries van OCW en VWS	

Voorwoord

Met veel genoegen bieden we u de eerste tussenrapportage van het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs aan. Met deze tussenrapportage informeren we u over de voortgang die het platform heeft geboekt bij de uitvoering van het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. In dat beleidskader is het beleid verwoord, om jongeren binnen en buiten het onderwijs de komende jaren meer aan het sporten en bewegen te krijgen.

In het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs zijn uiteenlopende partijen op het gebied van onderwijs, sport en kennis verenigd. Deze partijen hebben de afgelopen periode nauw samengewerkt om zowel binnen als buiten het onderwijs een beter samenhangend aanbod aan sport en beweging voor jongeren te realiseren. In deze tussenrapportage leest u waar die samenwerking tot op dit moment toe heeft geleid.

Platform Sport, Bewegen en Onderwijs

Karin van Bijsterveld – voorzitter

Philip Geelkerken – vice-voorzitter

Inleiding

Op 26 maart 2009 is in Den Haag door de staatssecretarissen Sharon Dijksma van OCW en Jet Bussemaker van VWS het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs gelanceerd. Dit platform behelst een uniek samenwerkingsverband tussen een groot aantal organisaties op het terrein van sport, bewegen en onderwijs. Met het ondertekenen van een intentieverklaring hebben deze organisaties zich gezamenlijk toegelegd op het uitvoeren van het *Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs*.

Bijzondere samenwerking

In het beleidskader formuleren de ministeries van OCW en VWS doelstellingen ten aanzien van het in deze beleidsperiode te voeren beleid binnen het thema sport, bewegen en onderwijs. Hoofddoel is om te bereiken dat in 2012 minimaal 50% van de jeugd van 4 tot en met 17 jaar de *beweegnorm* haalt. Om dit hoofddoel en neven doelstellingen te bereiken hebben de ministeries met de oprichting van het platform gekozen voor een innovatieve aanpak. Behalve het realiseren van de in het beleidskader genoemde doelen, bevordert het platform overleg, afstemming, samenwerking en samenhang tussen diverse sectoren. Deze geïntegreerde aanpak zal leiden tot meer samenhang in het aanbod van sport en bewegen in en rond het onderwijs. Het platform bevordert bovendien dat er een hecht netwerk ontstaat waarbinnen organisaties zich vanuit hun eigen taken en verantwoordelijkheden inzetten en samenwerken.

Tussenrapportage

In zijn eerste half jaar heeft het platform de inhoud van het beleidskader vertaald in concrete projectvoorstellen en die neergelegd in een uitvoeringsplan. In dat plan zijn ook de interne afspraken benoemd op het gebied van communicatie en de monitoring en evaluatie van de diverse projecten. Het uitvoeringsplan beschrijft tevens de Brede Analyse die parallel loopt aan de uitvoering van het beleidskader en de wijze waarop het platform tussentijds en achteraf (financiële) verantwoording aflegt over uitgevoerde deelprojecten.

Deze tussenrapportage is de eerste in een reeks documenten waarmee het platform formeel verantwoording aflegt over zijn werkzaamheden. De structuur is vergelijkbaar met het uitvoeringsplan. De eerste paragraaf bevat een rapportage van de stand van zaken binnen de vijf deelprojecten. Voorts komen de monitoring en de evaluatie van het beleidskader en de deelprojecten aan bod. Daarna wordt ingegaan op de Brede Analyse. Tevens evalueert de tussenrapportage het proces tot dusverre en de communicatie rondom het platform.

Deelprojecten Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs

Met het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs streven de ministeries naar meer sportdeelname en beweging door de schoolgaande jeugd.

Als doel van het beleidskader is geformuleerd:

- in 2012 is het percentage jeugdigen (4-17 jaar) dat aan de beweegnorm voldoet minimaal 50% (2005: 40%);

Daarmee wordt tevens een bijdrage geleverd aan:

- de preventie en vermindering van overgewicht bij de jeugd;
- de aanpak van schooluitval;
- de ontwikkeling van talent in de sport.

Om de doelstelling van het platform te realiseren, zijn vijf deelprojecten geformuleerd voor de beleidsperiode 2009-2012. De prioriteiten uit het beleidskader vormen daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Hieronder volgt een korte beschrijving van de stand van zaken inzake de deelprojecten.

Masterplan Bewegen en Sport in het mbo - MBO Raad

Project	Masterplan Bewegen en Sport in het mbo: van sprint naar duurloop
Projectleider	MBO Raad
Doelstelling	In drie jaar tijd sport, bewegen en vitaliteit binnen het mbo een structurele plek geven binnen het onderwijsprogramma. Het streven is dat 5% van de minimale contacttijd per leerjaar (850 uur), die de studenten binnenschools doorbrengen, dus met uitzondering van beroepspraktijkvorming, bestaat uit sportactieve uren.

Beschrijving project tot nu toe

In het eerste projectjaar hebben 29 roc's en één aoc een aanvraag gedaan om activiteiten uit te voeren onder de voorwaarden van het masterplan. Deze scholen hebben samen 75% van alle leerlingen in het mbo in huis. Alle aanvragen zijn gehonoreerd, één roc heeft zich uiteindelijk teruggetrokken. Met het tekenen van de aanvraag door het College van Bestuur hebben deze scholen aangegeven om aan een set van randvoorwaarden te willen voldoen. De voorwaarden houden onder andere in dat deze scholen:

- streven om 5% van de netto-onderwijscontacttijd aan bewegen en sport te gaan besteden
- een sportcoördinator op hun instelling aanstellen
- een meerjarig roc-breed en structureel beleid ten aanzien van sport en bewegen in relevante beleidsdocumenten vastleggen
- hun commitment geven aan een periodieke benchmark 'bewegen en sport' en aan het programma 'Testje-leefstijl'
- zich verplichten tot cofinanciering van de beoogde activiteiten

De aanvragen zijn in eerste instantie voor twee jaar gehonoreerd. Middelen voor het derde projectjaar worden slechts toegekend na een positieve tussenevaluatie.

In oktober leverden alle deelnemende scholen hun plan van aanpak aan. Bij het indienen van deze plannen konden de instellingen zelf aangeven in welke mate zij doelen wilden bereiken op een keuze (van een combinatie) uit elf thema's. Alle aanvragen zijn beoordeeld door een externe beoordelingscommissie. De elf thema's zijn:

- Sportcoördinator en sportbureau
- Gezonde school
- Leefstijl en testen
- Voortijdig schoolverlaten
- Bedrijfssport (BRAVO)
- Schoolsport
- Sportkader
- Topsport
- Bewegen in de kwalificatiedossiers en binnen burgerschap
- Doorlopende leerlijn bewegen en sport
- Communicatie

Ter ondersteuning van de werkzaamheden van de scholen is een kennisnetwerk ingericht bestaande uit: een projectleider en een projectassistent, een themeleider voor elk van de elf thema's, iemand die verantwoordelijk is voor monitoring en evaluatie, een buddy en administratieve ondersteuning door de MBO Raad. De themeleiders zijn elk op hun thema nationaal deskundig, kunnen theoretische verdieping geven rond de thema's, kunnen de mbo-school belangen in diverse deskundigheidsgroepen behartigen en tevens (als belangrijkste) de scholen bedienen van informatie, voorbeelden, draaiboeken, good practices, etc..

In de eerste fase van het project is veel werk gemaakt van het opstarten van het project op de scholen. Alle deelnemende scholen zijn bezocht voor een (twee uur durend) accountgesprek, waarin enerzijds de controle werd gedaan op de effectiviteit en inzet van de middelen en anderzijds ondersteuning werd geboden. Voor de sportcoördinatoren bestond de mogelijkheid om een scholing te volgen, verzorgd door het bureau Manage to Manage. Per thema werden scholingsbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast vond op 10 december 2009 een grote kennisdag plaats voor sportcoördinatoren en docenten bewegen en sport in het mbo.

De website Testjeleefstijl.nu is verder ontwikkeld en alle scholen hebben een nulmeting gedaan. Tot nu toe hebben ongeveer 10.000 mbo-leerlingen aan het programma deelgenomen.

De themeleiders onderling kwamen regelmatig samen met de projectleiding om onderling uit te wisselen welke aanpakken succesvol waren en hoe knelpunten konden worden opgelost. In februari hebben alle themeleiders verslag uitgebracht van hun voortgang tot op dat moment en hebben zij die voortgang samen geëvalueerd.

Tussentijdse evaluatie

De bedachte strategie met betrekking tot het opzetten van het subsidietraject voor de scholen en het inrichten van een ondersteunend kennisnetwerk voor de scholen heeft tot nu toe goed gewerkt. De planning en organisatorische opzet zijn volledig behaald.

De inhoudelijke invulling van de activiteiten die de scholen moeten uitvoeren om met name de 5%-norm te halen had meer voeten in de aarde. Het algemene beeld bij de scholen is dat er een grote variëteit is in de

mate van implementatie. De net startende scholen vinden het heel moeilijk om binnen de school draagvlak te vinden, ondanks de ondertekende 5%-ambitie. Het gevolg is een lange onderzoeks- en opstartfase, waarbij er een groot accent ligt op inbedding in de structuur, het creëren van draagvlak en verankering in de oer-en. Daarnaast worden er kleine pilots gestart, bijvoorbeeld met testjeleefstijl.

Scholen die al wat langer bezig zijn en ook sprintpremies hebben ontvangen, gebruiken de subsidie met name voor uitbreiding van de activiteiten, het bereiken van een groter aantal studenten, het breder inzetten van de middelen, het betrekken van de afdeling HRM bij de activiteiten voor medewerkers, het aantrekken van de banden met de omgeving en om na te denken over het gebruiken van de handleiding gezonde school (nog niet geschikt voor het mbo).

Op één roc is een dermate langzame start gemaakt dat de subsidieverlening voor volgend jaar onder druk is komen te staan. Bij twee andere zijn extra interventies gepleegd om meer praktische vooruitgang te boeken.

Het is nog te vroeg in het proces om nu al iets te kunnen zeggen over resultaten op elk van de elf keuzethema's. Het enthousiasme bij de sportcoördinatoren en docenten van de deelnemende scholen is in ieder geval groot.

Bedreigingen zijn er ook, in de vorm van financiële problemen binnen de scholen, met daarbovenop de komende bezuinigingsronde en de wettelijk verplichte extra aandacht voor taal en rekenen in het mbo. Al deze factoren bedreigen de omvang en continuïteit van aandacht voor bewegen en sport in het mbo.

Sportaanbod voor het Onderwijs - NOC*NSF

Project	Sportaanbod voor het Onderwijs
Projectleider	NOC*NSF
Doelstelling	Realisatie van 1.500 schoolactieve verenigingen in augustus 2012, die als volwaardige samenwerkingspartner van scholen en de overige partners in de BOS driehoek kunnen functioneren. Gedurende de gehele projectduur verzorgen de schoolactieve verenigingen gezamenlijk in totaal 87.500 contacturen aan sportaanbod voor de schoolgaande jeugd.

NOC*NSF heeft het project zo ingestoken dat alle bonden zowel hun eigen doelstellingen als hun eigen specifieke aanpak kunnen kiezen, op basis van de vraag bij de eigen verenigingen. Voor wat betreft de aanpak is de keuze in hoofdlijnen de volgende:

- ontwikkelen en/of implementeren van passend sportaanbod (zowel gelet op de inhoud als op een goed samenwerkingsconcept waarin die inhoud kan worden aangeboden) voor het onderwijs;
- versterking van verenigingen door deskundigheidsbevordering van zittend kader of door het uitbreiden van het beschikbare kader;
- eventueel uitbreiden van de personele capaciteit van de bond zelf om voldoende ondersteuning te kunnen bieden.

Daarnaast zijn er landelijke collectieve activiteiten voorzien in de vorm van landelijke platforms sportaanbod onderwijs (voor po en voor vo/mbo) en in de vorm van de matching van schoolactieve verenigingen aan lokale partners.

Een en ander wordt ondersteund door een projectorganisatie, diverse kennisdelingsbijeenkomsten met de sportbonden, monitoring en evaluatie en communicatie.

Op dit moment participeren vijftien sportbonden, elk met hun eigen persoonlijke doelstellingen wat betreft het aantal in 2012 te realiseren schoolactieve verenigingen. Dat zijn: KNLTB (150), KNHS (50), KNSB (100), KNHB (125), Atletiekunie (85), KNZB (85), Nevobo (100), KNKV (75), JBN (100), NTTB (30), Watersportverbond (100), NHV (75), SBN (20), KNVB (150), KNRB (50), KNKF (150) en Nefub (20). Alle bonden nemen deel op basis van 50% cofinanciering. Uit de nulmeting is gebleken dat er eind 2009 in totaal al 270 verenigingen waren die voldeden aan de criteria voor een schoolactieve sportvereniging. Dat wil zeggen dat zij in staat zijn om op jaarbasis minimaal veertig uur aansprekend sportaanbod te kunnen realiseren dat aansluit op de vraag van het onderwijs. Het platform is daarom op dit moment in gesprek met NOC*NSF over de vraag wat dit betekent voor de doelstelling betreffende het aantal schoolactieve verenigingen in 2012.

Alle bonden kiezen daarbij een eigen strategie, die aansluit bij de ondersteuningsbehoeften die bij hun eigen verenigingen heerst. Voorbeelden van strategieën zijn het ontwikkelen van sportkennismakingslessen voor een specifieke doelgroep of het bevorderen van de deskundigheid (in de vorm van regionale scholingsbijeenkomsten) van hun trainers om het verantwoorde aanbod mogelijk te maken. De resultaten van de nulmetingen zijn door de bonden als (gematigd) positief ontvangen. Er was sprake van een grote respons. Heel veel verenigingen werken al samen met scholen (zij het op zeer diverse wijze). Een aantal verenigingen is bovendien al duidelijk schoolvriendelijk en er zijn nauwelijks verenigingen die op geen enkele wijze met scholen zouden willen samenwerken.

De bonden hebben in 2009 hun eigen projectorganisatie neergezet. Door de nulmeting (die met ondersteuning van het Mulier Instituut is uitgevoerd) hebben zij zicht gekregen op het aantal reeds aanwezige schoolactieve verenigingen en het aantal verenigingen die de potentie en de intentie hebben om schoolactief te worden. In die zin zijn de deelnemende bonden vooral nog intern bezig geweest in deze eerste projectfase.

Daarnaast is een start gemaakt met één of meer van de thema's uit de subsidieaanvraag die in de toekomst ingezet gaan worden om kansrijke verenigingen te ondersteunen en op die manier de gekozen doelstelling te realiseren. Ook hier is het uiteraard nog te vroeg om al resultaten te kunnen noteren, maar de start en het enthousiasme van de deelnemende bonden belooft veel goeds.

Effectiviteit Interventies - NISB / het Mulier Instituut / TNO Kwaliteit van Leven

Project	Effectiviteit Interventies
Projectleider	NISB, TNO en het Mulier Instituut
Doelstelling	Vergroten van het gebruik van kwalitatief goede en bewezen effectieve sport- en beweeginterventies in de setting onderwijs of sport. Het gaat daarbij om interventies die tot doel hebben om het sport- en beweggedrag onder jeugdigen te stimuleren of die door middel van sport en bewegen bijdragen aan het terugdringen van overgewicht, onderwijs(leer)achterstanden of schooluitval dan wel het bevorderen van talentontwikkeling onder jeugdigen.

In het project Effectiviteit Interventies wordt gefaseerd gewerkt.

Stap 1: De beschikbare interventies worden in kaart gebracht en vervolgens beoordeeld aan de hand van de criteria van het Centrum Gezond Leven (goed beschreven (good practices), theoretisch goed onderbouwd, waarschijnlijk effectief, bewezen effectief en kosteneffectief). Deze criteria worden aangevuld met enkele criteria over inbedding in de lokale omgeving en verankering zoals ze ook worden gebruikt bij NASB.

Stap 2: Na de eerste inventarisatie komen dertig beloftevolle interventies in aanmerking voor begeleiding en doorontwikkelen.

Stap 3: Tenslotte komt een beperkt aantal (maximaal vier) interventies in aanmerking voor een wetenschappelijk effectiviteitsonderzoek. Bovendien moet datgene dat in dit project wordt gevonden ook beschikbaar worden gemaakt voor bredere verspreiding. De vorm daarvoor is om de interventies via bestaande databases beschikbaar te stellen.

Om de onafhankelijkheid van de werkwijze te garanderen, is ervoor gekozen een onafhankelijke advies-/begeleidingscommissie te installeren.

Effectiviteit Interventies is een complex project waarbij drie gerenommeerde organisaties samenwerken. In eerste instantie is veel energie gestoken in de onderbouwing van de te kiezen aanpak (voortbouwen op verwante ontwikkelingen), in het organiseren van taakverdeling en samenwerking en in het vinden van geschikte leden voor het maken van een adequate taakomschrijving voor de externe adviescommissie. Deze externe adviescommissie is samengesteld.

Inmiddels is na raadpleging van diverse databases (Projectenbank Sport en Beweging; NASB; Gezonde School; Stichting Doen; Krajicek Awards; e.d.), van het netwerk van het Platform Sport, Beweging en Onderwijs en na het uitzetten van diverse nieuwsbrieven een 170-tal interventies opgenomen in de initiële database.

De selectieprocedure, bestaande uit werkbladen/checklists en criteria, is ontwikkeld om interventies op kwaliteit en effectiviteit te kunnen beoordelen, zodat bepaald kan worden welke interventies in aanmerking komen voor verdere doorontwikkeling en ondersteuning. Hiertoe zijn inmiddels interventie-eigenaren uitgenodigd om deze werkbladen in te vullen. Voor ondersteuning voor het invullen van deze werkbladen maken interventie-eigenaren gebruik van een speciaal hiervoor ingerichte helpdesk.

Voor interventies die nog niet de mogelijkheid hebben gehad zich op tijd aan te melden voor Effectiviteit Interventies is er in het najaar van 2010 nog een tweede tranche.

Bevordering Lokale Netwerkvorming - VSG

Project	Bevordering Lokale Netwerkvorming
Projectleider	Vereniging Sport en Gemeenten (VSG)
Doelstelling	Het versterken van lokale netwerken van Sport en Onderwijs. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar achterstandswijken.

In veel gemeenten wordt al samengewerkt door partners voor sport, beweging en onderwijs. Dat gebeurt in veel gevallen echter vooral op basis van persoonlijk enthousiasme en is niet overal even efficiënt en effectief. Het doel van dit project is om dergelijke samenwerkingsvormen te stimuleren en duurzamer te maken. Het project is in twee fasen opgedeeld. Fase één is de voorbereidingsfase waarin best practices worden verzameld, een digitale handreiking wordt ontwikkeld en de ondersteuningsbehoefte wordt bepaald. In de tweede fase vindt de daadwerkelijke ondersteuning van veertig lokale netwerken plaats.

VSG heeft de eerste fase van haar project uitgevoerd. De projectgroep heeft met ondersteuning van het bureau Oberon onderzoek gedaan naar de wijze waarop netwerkvorming nu plaatsvindt. Via interviews en een enquête is vastgesteld dat netwerkvorming op zeer diverse manieren en in verschillende samenstellingen plaatsvindt. De grote hoeveelheid landelijke, regionale en lokale projecten, initiatieven en activiteiten resulteren onvoldoende in een structurele aanpak op lokaal niveau. Activiteiten kennen een hoog afbreukrisico door de afhankelijkheid van de (vrijwillige) inzet van enkele personen. Bovendien is de

continuïteit van de netwerken niet gewaarborgd doordat financiële en personele inzet vaak van tijdelijke aard zijn. Kortom, in het beleid van de partijen, die aan het netwerk deelnemen, ontbreekt veelal de verankering van vormen van netwerken of samenwerking.

Het probleem van gebrek aan lokale 'focus of control' moet in de ondersteuningsfase worden aangepakt. Dit gebeurt langs twee sporen:

Het eerste spoor is erop gericht de lokale partners meer inzicht te geven in welke potentiële partners er allemaal zijn en welke rol die zouden kunnen spelen in de samenwerking. Verder worden zij geïnformeerd over bestaande initiatieven en regelingen waar ze bij aan kunnen sluiten en gebruik van kunnen maken. De kennisoverdracht vindt plaats middels een digitale handreiking. Deze is als papieren concept klaar en wordt momenteel vertaald in een webbased instrument.

Het tweede spoor richt zich op concrete ondersteuning van lokale netwerken met een accent op beleidsmatige inbedding. Daartoe wordt in veertig gemeenten/wijken een ondersteuningstraject op maat opgezet. De lokale situatie is daarbij leidend. De deelnemende netwerken of gemeenten worden in een tweetal regionale bijeenkomsten (één maal informeren, één maal een terugkombijeenkomst) geïnformeerd over ondersteuningsmogelijkheden die hen geboden worden. Verder krijgen zij een persoonlijke ondersteuner toegewezen en wordt een beperkt activiteitenbudget ter beschikking gesteld. Alleen aanvragen die zijn ondertekend door de drie kernpartners (gemeente, onderwijs en sport) en een heldere uiteenzetting kunnen geven van doelen, doelgroepen en ondersteuningsvraag worden gehonoreerd. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan situaties waarbij op lokaal niveau sprake is van achterstanden op het gebied van overgewicht, sportdeelname en/of schooluitval, alsmede netwerkvorming. De ondersteuning bij lokale samenwerking en de beleidsmatige verankering daarvan is vervolgens een kwestie van maatwerk.

VMBO in beweging - NISB

Project	VMBO in beweging
Projectleider	NISB
Doelstelling	In 2012 op tachtig scholen integraal sport- en beweegaanbod creëren voor te weinig actieve leerlingen op en rondom school.

Uitgaande van de veronderstelling dat er in het vmbo relatief veel inactieve leerlingen zitten, is het doel van dit deelproject om vmbo-scholen in staat te stellen voor deze groep leerlingen een passend sport- en beweegaanbod op te zetten en hen ertoe te verleiden daaraan deel te nemen. Op de participerende scholen wordt gestreefd naar een stijging van het aantal inactieve leerlingen dat aan de beweegnorm voldoet van 10%. Hierbij wordt uitgegaan van de specifieke beginsituatie van de deelnemende scholen.

De kern van de aanpak is dat scholen zelf het voortouw nemen bij het ontwikkelen van een geschikt aanbod. Scholen die deelnemen ontvangen de middelen om met 50% cofinanciering (het eerste jaar 100%, het tweede jaar 50% en het derde jaar 0%) gedurende drie jaar een sportcoördinator vrij te maken om op de eigen school de ontwikkelingen aan te jagen, te stimuleren en uit te voeren. Ter ondersteuning worden deze sportcoördinatoren bijeengebracht in regionale netwerken. In deze netwerken kunnen de sportcoördinatoren samen ideeën en interventies ontwikkelen en leren van elkaar. De netwerken staan onder leiding van een regiocoach, die zijn kennis en ervaring inbrengt vanuit landelijke ontwikkelingen.

Tevens is er sprake van digitale ondersteuning in de vorm van een praktische toolbox waar sport- en beweegcoördinatoren, alsmede regiocoaches gebruik van kunnen maken bij de uitvoering van het project.

De toolbox dient uiteindelijk een inspiratiebron te zijn voor andere vmbo scholen om aandacht te besteden aan de inactieve leerlingen binnen hun school.

Voor dit project geldt eveneens dat de activiteiten zowel op uitvoerend niveau gericht zijn (het ontwikkelen en uitvoeren van een passend sport- en beweegaanbod) als op beleidsmatige verankering daarvan voor de langere termijn. Van de regiocoaches wordt verwacht dat zij vooral ook op dat vlak hun kennis en ervaring inbrengen en (in beperkte mate) per school ondersteuning op maat bieden.

Verder wordt op elke school met behulp van TNO een nulmeting uitgevoerd naar bewegingsgedrag, sportdeelname en sportbeleving van de kinderen. Op grond daarvan maakt elke school een plan, dat is afgestemd op de eigen doelstellingen.

Het oorspronkelijke plan was om in het eerste jaar veertig scholen te werven en bijeen te brengen in vijf netwerken. In het tweede projectjaar zou dat nog een keer worden herhaald. Van meet af aan was de belangstelling echter zo groot dat in de eerste ronde maar liefst 67 scholen zijn geselecteerd om deel te nemen. Vervolgens is ook besloten om twee keer vijf netwerken op te starten. Het komende schooljaar zullen nog eens dertien scholen aansluiten bij deze netwerken. De selectie daarvan is reeds gestart. Verder zijn er vijf regiocoaches geworven en aangenomen. Ook voor hen geldt dat hun inzet niet gefaseerd wordt opgebouwd. Zij zijn direct voor één dag per week aangesteld en begeleiden elk twee groepen docenten.

De regiocoaches hebben een eerste scholing achter de rug en alle netwerkgroepen zijn inmiddels gestart. Tot slot hebben alle deelnemende scholen de nulmeting uitgevoerd. De resultaten daarvan worden (met behulp van TNO) nu verwerkt.

Monitoring en evaluatie / Brede Analyse

Monitoring en evaluatie van de inhoud en resultaten van de deelprojecten

De monitoring en evaluatie van het beleidskader en de deelprojecten worden gecoördineerd door TNO Kwaliteit van Leven en het Mulier Instituut.

Monitoring

In het platform is afgesproken dat alle deelprojecten een bijdrage leveren aan het verzamelen van gegevens ten behoeve van een gemeenschappelijke dataset, waarmee de doelen van het beleidskader als geheel kunnen worden gemonitord. Als hoofddoelstelling is in het beleidskader opgenomen:

- dat in 2012 minimaal 50% van de 4-17 jarigen voldoet aan de beweegnorm (de zg. combinorm).

In het beleidskader zijn naast die primaire doelstelling tevens drie subdoelstellingen benoemd, te weten:

- de preventie en vermindering van overgewicht bij de jeugd, waarbij het doel is de gestage toename van overgewicht bij de jeugd om te buigen;
- de aanpak van schooluitval, waarbij het doel is het aantal nieuwe gevallen van schooluitval te halveren;
- de ontwikkeling van talent in de sport, waarbij het uiteindelijke doel is om het aantal talenten dat doorstoot naar de top te laten toenemen.

Aan deze subdoelen wordt in de deelprojecten vooral indirect een bijdrage geleverd, zij het in verschillende mate. Het platform wil de aspecten uit het beleidskader die relatief weinig aandacht krijgen in de deelprojecten vanaf 2010 apart agenderen.

In het kader van de monitoring zijn TNO en het Mulier Instituut begonnen met het nader concretiseren van de doelstellingen van het beleidskader en de deelprojecten, teneinde de voortgang op deze doelen beter te kunnen vaststellen. In overleg met de projectleiders en het platform hebben zij een lijst opgesteld van te hanteren definities en begrippen om ervoor te zorgen dat vanuit alle deelprojecten op dezelfde wijze wordt gemonitord op de doelen van het beleidskader.

In de huidige fase zijn TNO en het Mulier Instituut met alle projectleiders in overleg over de wijze waarop de bijdrage per deelproject aan elk van de doelstellingen er exact uitziet en op welk moment en op welke manier er derhalve het beste gemeten kan gaan worden.

Evaluatie van de deelprojecten

Bij de evaluatie van de deelprojecten werken de projectleiders samen met TNO en het Mulier Instituut. Voor elk project geldt dat naast de bijdrage aan de doelstellingen van het beleidskader ook eigen doelen zijn geformuleerd. Zowel in termen van aantallen deelnemende scholen, gemeenten, sportbonden en verenigingen, als in termen van uren gerealiseerd sport- en beweegaanbod, leerlingenaantallen, etc. Projectleiders zijn zelf verantwoordelijk voor het verzamelen, analyseren van en rapporteren over data in de deelprojecten.

TNO en het Mulier Instituut adviseren hier ook over en helpen projectleiders om de projectdoelstellingen te concretiseren aan de hand van de SMART-methode en om de te hanteren begrippen eenduidig te definiëren. De volgende stap is het opstellen van een procedure voor de wijze en de tijdstippen waarop relevante data worden verzameld, geanalyseerd en gerapporteerd.

De planning voor het aanleveren van de deel- en eindrapportages is de volgende:

- de rapportage over de nulmeting, die het uitgangspunt vormt voor de verdere monitoring en evaluatie, wordt op 1 mei 2010 opgeleverd;
- in het voorjaar van 2011 vindt een tussenmeting plaats. De gezamenlijke rapportage daarover wordt aangeleverd op 1 augustus 2011;
- in het voorjaar van 2012 vindt vervolgens de eindmeting plaats. Op 1 augustus 2012 wordt op basis daarvan de eindrapportage over de monitoring en evaluatie van het beleidskader opgeleverd.

Brede Analyse

Het Mulier Instituut heeft een eerste opzet gedaan voor een nieuwe Brede Analyse. Het instituut stelt voor om de Brede Analyse op te delen in twee fasen:

- [Fase 1 \(tot de zomer van 2010\)](#): In deze periode gaat het om een analyse van de feitelijke stand van zaken op basis van beschikbare onderzoeksgegevens (met eventueel zeer beperkt aanvullend onderzoek om witte vlekken in het beschikbare materiaal weg te werken). De rapportage over deze fase wordt aangeleverd op 1 augustus 2010.
- [Fase 2](#): Op basis van de resultaten uit de eerste fase wordt in expertsessies gesproken over mogelijke aanpakken of alternatieven voor beleid. Op 1 augustus 2010 wordt op basis daarvan en, indien nodig, op basis van een herhaling van (elementen uit) het stand van zaken onderzoek van voorjaar 2010, een herijking van de Brede Analyse aangeleverd.

Procedureel wordt de Brede Analyse losgekoppeld van de monitoring en evaluatie van de deelprojecten. Wel worden de gegevens uit de nulmeting van de monitoring en evaluatie van de deelprojecten gebruikt voor de Brede Analyse.

Het eerste deel van fase één is inmiddels afgerond. In dit deel is de vraagstelling voor de Brede Analyse nader uitgewerkt en is nagegaan uit welke bronnen de antwoorden op die vraagstelling gewonnen kunnen worden. Het Mulier Instituut is nu bezig om alle relevante informatie te verzamelen uit die bronnen.

Werkwijze van het platform

Overleg

Na de oprichting van het platform in maart 2009 is er door de samenwerkende partijen voortvarend gewerkt om de in het beleidskader genoemde prioriteiten te vertalen in concrete plannen. Vanaf begin april is het platform maandelijks bijeen geweest (behalve in augustus). De partijen hebben gedurende het jaar veel tijd en moeite geïnvesteerd in het opstellen van de plannen en het bezoeken van de bijeenkomsten van het platform.

Tijdens de bijeenkomsten is in eerste instantie gesproken over het beleidskader en hieruit voortvloeiend over de aard, het doel en de werkwijze van het platform. Voor iedereen was dit een nieuwe aanpak. De focus is vervolgens verlegd naar de plannen van de afzonderlijke organisaties.

Op een open, constructieve maar ook kritische wijze zijn alle plannen en ideeën voorgelegd en besproken. Tevens is in een vroeg stadium aandacht besteed aan het synchroniseren van de communicatie binnen het platform, zijn er afspraken gemaakt voor de monitoring en evaluatie van de deelprojecten en is er nagedacht over de rol van het platform als de deelprojecten eenmaal in gang zijn gezet.

Buiten de platformbijeenkomsten om hebben de beide voorzitters van het platform met alle deelnemende partijen (doorgaans met de persoon die namens een organisatie de platformbijeenkomsten bijwoont, in combinatie met diens leidinggevende) eveneens afzonderlijke gesprekken gevoerd. Het doel van deze bijeenkomsten was elkaar beter te leren kennen, de verschillende visies op het platform en de rolverdeling erbinnen te vergelijken, eventuele knelpunten te signaleren en om de bijdrage van de platformleden in het platform ook bestuurlijk in hun eigen organisaties te verankeren. Deze gesprekken zijn door alle betrokkenen ervaren als een waardevolle aanvulling op de platformbijeenkomsten.

Werkgroepen

In de loop van het bestaan van het platform zijn we met elkaar tot de conclusie gekomen dat er onderwerpen zijn met betrekking tot het onderwerp sport, bewegen en onderwijs, die niet rechtstreeks met de vijf deelprojecten worden aangepakt, maar wel om aandacht vragen om het overkoepelende doel van het beleidskader (het realiseren van een samenhangend sport- en beweegaanbod) te kunnen bereiken. Voor de volgende drie onderwerpen is besloten om er in de vorm van werkgroepen aandacht aan te gaan besteden:

- zijn er voldoende geschikte accommodaties voorhanden voor sport, bewegen en onderwijs?;
- hoe zorgen we dat er voldoende gekwalificeerd personeel is om datgene dat we willen aan sport, bewegen en onderwijs te realiseren?;
- hoe realiseren we een gezamenlijk volgsysteem voor sport en bewegen (nu zijn de initiatieven op dat gebied tamelijk versnipperd)?

De werkgroepen hebben de opdracht om vóór de zomer van 2010 het volgende te inventariseren:

- welke initiatieven zijn er op elk van de thema's reeds gaande?;
- wat is er op dat gebied al gerealiseerd en bruikbaar?;
- welke knelpunten zijn er op dit moment op elk van de thema's die het realiseren van de doelstellingen van het beleidskader in de weg staan?

Verder wordt van de werkgroepen verwacht dat zij aangeven in welke richting oplossingen voor genoemde problemen kunnen worden gevonden. Het is echter niet de bedoeling (en ligt ook niet binnen de reële mogelijkheden) om de genoemde problemen binnen die periode op te lossen. Samen met de informatie die uit fase één van de Brede Analyse komt levert het werk van de werkgroepen een basis voor de fase van visievorming die het platform voornemens is om te starten na de zomer van 2010.

De leden van de drie werkgroepen zijn bekend. De twee bijeenkomsten van de werkgroepen zijn gepland op 17 maart en 19 mei 2010. Het kan zijn dat voor de tweede bijeenkomst nog extra advies ingewonnen gaat worden van personen of organisaties buiten het platform.

Communicatie

Externe en interne communicatie

Externe communicatie

Het communicatiebureau Winkelman en Van Hessen heeft in opdracht van het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs een communicatieadvies opgesteld. In dit advies worden drie communicatiedoelen onderscheiden:

- condities scheppen voor de uitvoering van het beleidskader door initiatieven van en samenwerking tussen platformleden te faciliteren;
- de kracht van samenwerking zichtbaar maken; de focus ligt daarbij zowel op de resultaten van de samenwerking als het samenwerkingsproces; met betrekking tot het laatste punt gaat het vooral om het feit dat de ministeries van OCW en VWS hebben gekozen voor een innovatieve manier om het beleid uit te voeren;
- draagvlak ontwikkelen voor een inspirerende lange termijnvisie op het gebied van sport, bewegen en onderwijs.

Op basis van dit advies is vervolgens besloten om een aantal elementen nader uit te laten werken:

- huisstijl, website (www.sportbewegenenonderwijs.nl), digitale banner voor op de websites van de platformleden en een corporate document met de basisinformatie over het platform.

Tevens is er een communicatieplan ontwikkeld. Daarin gaat het over:

- welke aanvullende communicatiemiddelen (jaarlijkse events, media-aandacht, kennisdagen, etc.) zinvol zijn om verder uit te werken;
- op welke manier de gezamenlijke communicatie als platform (zowel naar overheid als naar de achterban van de platformleden) kan worden afgestemd op de communicatie binnen de diverse deelprojecten;
- een gezamenlijke communicatiekalender.

Op 13 januari 2010 is er een bijeenkomst geweest met de communicatiemedewerkers van de organisaties die in het platform vertegenwoordigd zijn. Daarna heeft Winkelman en Van Hessen bilateraal contact gehad met de communicatiemedewerkers van de platformleden om eisen en wensen t.a.v. communicatie af te stemmen. Uitgangspunt bij de communicatie is steeds: decentraal als het gaat om communicatie met de praktijk (lees: met de achterban van de platformleden) en centraal als het aspect van gezamenlijkheid prevaleert (naar overheden, landelijke media, etc.).

Interne communicatie

Interne communicatie vindt binnen het platform plaats in de vorm van regelmatige, plenaire platformbijeenkomsten en in de vorm van overleg tussen de beide voorzitters van het platform en individuele platformleden of leidinggevendenden van hun organisaties. Daarnaast vinden in toenemende mate diverse vormen van werkoverleg plaats. Dit overleg kan betrekking hebben op de deelprojecten binnen het beleidskader, maar ook op andere projecten waarvoor de samenwerking tussen de partijen als nuttig wordt ervaren.

Door de bilaterale gesprekken krijgen de deelnemende partijen meer inzicht in de wederzijdse wensen, verwachtingen en belangen. Mede hierdoor ontstaat ook grotere betrokkenheid op bestuurs -en directieniveau bij het wel en wee van het platform. Rond de uitvoering van de deelprojecten worden stuur- en/of werkgroepen in het leven geroepen en in de toekomst zullen ook andere overlegmomenten ontstaan waarop de platformleden elkaar treffen.

Communicatie met de ministeries van OCW en VWS

De communicatie met de ministeries van OCW en VWS vindt primair plaats door het toezenden van alle relevante stukken en verslagen en door e-mailcontact. Op die manier zijn beide ministeries (hoewel zij het platform van een afstand volgen) voortdurend geïnformeerd over wat zich binnen het platform afspeelt.

Eens per half jaar vindt een formele rapportage plaats (waarvan deze tussenrapportage de tweede is) over de voortgang van de deelprojecten en van het platform als geheel, alsmede over de knelpunten die naar voren zijn gekomen. Naar aanleiding daarvan vindt er halfjaarlijks voortgangsoverleg plaats tussen enerzijds vertegenwoordigers van de directie Sport van VWS en de directies JOZ en BVE van OCW, en anderzijds de voorzitters en secretaris van het platform.

Verder kan er op basis van aanwezige behoefte (van de kant van de ministeries en van de kant van het platform) nader telefonisch of mondeling overleg plaatsvinden.

Platform Sport, Bewegen en Onderwijs
t.a.v. Berend Brouwer
p/a Postbus 2041
7500 CA Enschede
t +31 (0)53 484 04 10
f +31 (0)53 430 76 92
e info@sportbewegenenonderwijs.nl

www.sportbewegenenonderwijs.nl